

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ รวบรวมนิทานพื้นบ้านและศึกษาทัศนภาพของนิทานพื้นบ้านที่มีต่อวิถีชีวิตชุมชนอีสาน ผลการวิจัยพบว่า

1. นิทานพื้นบ้านที่เล่าโดยนักเล่านิทานจำนวน 62 คน เป็นบุคคลหลายระดับและสถานะ ตั้งแต่เด็กอายุ 4 ขวบครึ่ง ถึง ผู้ใหญ่ที่มีอายุถึง 70 ปี ทั้งหญิงและชาย มีจำนวน 71 เรื่อง 78 ฉบับ (มีเรื่องซ้ำกัน 7 เรื่อง) แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ตามหัวข้อที่นักวิชาการทางด้านคติชนวิทยาได้ให้เกณฑ์ไว้ได้ 9 ประเภท คือ นิทานเจ้าปัญญา นิทานคติธรรม นิทานเรื่องผี นิทานคนโง่ นิทานเล่าซ้ำ นิทานตลก นิทานทรงเครื่อง นิทานอธิบายเหตุ หรือตำนาน นิทานปริศนา นอกจากนี้ ยังมีนิทานอีกสองประเภทที่ปรากฏในนิทานเหล่านี้ ได้แก่ นิทานนานาชาติ และนิทานเหมือนจริง

(Realistic Tales)

2. นิทานพื้นบ้านเหล่านี้มีทัศนภาพต่อวิถีชีวิตชุมชนอีสาน 7 ด้าน
 - 2.1 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
 - 2.2 แนวปฏิบัติสำหรับบุคคลในครอบครัว ระหว่างพ่อ แม่ ลูก สามี ภริยา ชุมชน ท้องถิ่น สังคม และวัฒนธรรม
 - 2.3 การแก้ไขปัญหา
 - 2.4 เครื่องตรวจสอบกฎ ระเบียบ กติกาของสังคม
 - 2.5 เครื่องระบายความกดดันจากกรอบหรือขอบของสังคม
 - 2.6 ความคิด ความเชื่อของคนในชุมชน
 - 2.6.1 อธิบายธรรมชาติ
 - 2.6.2 ปัญญา กล่าวหาญ
 - 2.6.3 ซื่อสัตย์
 - 2.6.4 โทษของการโลภมาก
 - 2.6.5 โทษของการอิจฉาริษยา
 - 2.6.6 คุณของความอดทน อดกลั้น
 - 2.6.7 โทษของการพูดเพื่อเชื่อ พูดมาก
 - 2.6.8 ความเชื่อผีสาร เทวดา
 - 2.6.9 กระบวนการสอบสวน
 - 2.6.10 ความเป็นจริงในชีวิต
 - 2.7 ภูมิปัญญาของคนไทย

Objectives of this research are twofold: to collect folktales; and to examine potentialities of folktales and Isan people's ways of life. The findings are the following:

1. Seventy-one folktales in seventy-eight versions have been collected from sixty-two male and female storytellers of various age groups from a child of four and a half years old to an elder of seventy. These folktales could be divided, in accordance with folktale type classifications by folklore scholars, into nine traditional types: trickster tales, moral tales, ghost stories, tales of the fools, cumulative tales, humorous tales, elaborate tales, explanatory tales or legends, and riddle stories. Apart from those nine types, the researchers also found three international tales and one realistic tale.

2. The mentioned folktales have various potentialities in seven aspects of Isan people's ways of life: 2.1) entertainment and pleasure; 2.2) models of ideal family relationship between parents and children, husbands and wives, of desirable community, and of cultural preservation; 2.3) providing problem solving details; 2.4) providing checks on social norms and traditions; 2.5) sources for releasing tensions from rigid social rules and regulations; 2.6) reflecting human thoughts and beliefs in the community--2.6.1) attempts to understand and explain natural phenomena; 2.6.2) honoring wisdom and bravery; 2.6.3) honoring honesty; 2.6.4) disadvantages of being greedy; 2.6.5) disadvantages of being jealous; 2.6.6) advantages of being tolerant and patient; 2.6.7) disadvantages of being overly talkative; 2.6.8) beliefs in ghosts and deities; 2.6.9) providing models in investigating troubles for justice; 2.6.10) providing realistic views of lives--and 2.7) reflecting Thai indigenous wisdom.